

V I Lenin

Om dubbelväldet

Den grundläggande frågan i varje revolution är frågan om makten i staten. Utan att ha gjort denna fråga klar för sig kan det inte ens bli tal om att på något sätt målmedvetet delta i revolutionen och ännu mindre om att leda den.

Ett i högsta grad beaktansvärt särdrag hos vår revolution är att den har skapat ett *dubbelväld*. Detta faktum måste man först och främst göra klart för sig; om man inte förstått det, kan man inte gå vidare. Man måste exempelvis kunna komplettera och korrigera bolsjevismens gamla ”formler”, ty de var, som det visat sig, i stort sett riktiga, men deras konkreta förverkligande *gestaltade sig* annorlunda. Ett dubbelväld har ingen tidigare varken tänkt eller kunnat tänka sig.

Vari består dubbelväldet? Det består i att vid sidan av den provisoriska regeringen, *bourgeoisins regering*, uppstått en ännu svag och embryonal, men dock utan tvivel i praktiken existerande och växande *andra regering*: arbetar- och soldatdeputerades sovjet.

Vilken klassammansättning har denna andra regering? Proletariatet och (de i soldatuniform klädda) bönderna. Vilken politisk karaktär har denna regering? Detta är en revolutionär diktatur, dvs en makt, som direkt stöder sig på revolutionär erövring, på folkmassornas omedelbara initiativ underifrån, och *inte på en lag* utfärdad av en centraliserad statsmakt. Detta är en makt av ett helt annat slag än den som i allmänhet förekommer i den parlamentariska, borgerligt demokratiska republiken av den typ, som hittills varit den vanliga och förhärskande i Europas och Amerikas framskridna länder. Denna omständighet glöms ofta bort, man sätter sig ofta inte in i den, fastän det är här som sakens hela kärna ligger. *Denna makt är av samma typ* som Pariskommunen 1871. Grunddragen hos denna typ är: 1) Maktens ursprung är inte en av parlamentet på förhand diskuterad och antagen lag utan folkmassornas direkta initiativ underifrån och lokalt, det direkta ”erövrandet”, för att använda ett gängse uttryck; 2) polisen och armén, såsom från folket avskilda och mot folket riktade institutioner, ersätts med direkt beväpning av hela folket; under en sådan makt skyddas statsordningen av de beväpnade arbetarna och bönderna *själva*, av det beväpnade folket *självt*; 3) ämbetsmannakåren, byråkratin, antingen ersätts på liknande sätt med själva folkets direkta makt eller ställs åtminstone under en särskild kontroll, de omvandlas så att de kommer att bestå av vanliga ombud, som inte endast skall väljas utan också kunna *avsättas*, så snart folket kräver det; de omvandlas från ett privilegierat skikt med en hög, borgerlig avlöning för ”posterna” till arbetare av ett särskilt ”vapenslag”, vilkas avlöning *inte överstiger* en god arbetares vanliga avlöning.

Just häri och *endast* häri bestod Pariskommunens *väsen* som en särskild statstyp. Detta har glömts och förvrängt av hrr plechanoviter (de öppna chauvinisterna, som svikit marxismen), kautskyanerna (”centrum”-folket, dvs de mellan chauvinismen och marxismen vacklande) och överhuvudtaget alla idag förhärskande socialdemokrater, socialistrevolutionärer o d.

De svänger sig med fraser, undviker att yttra sig, gör undanflykter, lyckönskar varandra tusen gånger med anledning av revolutionen men drar sig för att *tänka över vad* arbetar- och soldatdeputerades sovjet *är för något*. De vill inte se den uppenbara sanningen, att *försåvitt* dessa sovjet existerar, försåvitt de utgör en makt, så existerar i Ryssland en stat av Pariskommunens *typ*.

Jag har kursiverat ”försåvitt”. Ty detta är endast en makt i embryoform. Den har själv både genom direkt överenskommelse med den borgerliga provisoriska regeringen och genom en rad faktiska eftergifter *gett upp och ger upp* sina positioner åt bourgeoisin.

Varför? För att Tjcheidze, Tsereteli, Steklov & Co begår ett ”misstag”? Nonsens. Så kan endast en källborgare men inte en marxist tänka. Orsaken ligger i proletärernas och böndernas *bristande klassmedvetenhet* och organisation. De nämnda ledarnas ”misstag” ligger i deras småborgerliga ståndpunkt, i att de *mörklägger* arbetarnas medvetenhet i stället för att upplysa den, att de *inympar* småborgerliga illusioner i stället för att vederlägga dem, att de *stärker* bourgeoisins inflytande på massorna i stället för att frigöra massorna från detta inflytande.

Härav borde det redan stå klart, varför också våra kamrater begår så många fel, då de ”bara” ställer frågan: bör man genast stöta den provisoriska regeringen?

Jag svarar: 1) den måste stötta, ty den är en oligarkisk, en borgerlig regering och inte en hela folkets regering; den *kan inte* ge vare sig fred, bröd eller full frihet; 2) det går inte att stöta den nu, ty den håller sig kvar genom en direkt och indirekt, formell och faktisk *överenskommelse* med arbetardeputerades sovjeter och främst med den viktigaste sovjeten – Petrogradsovjeten; 3) den kan överhuvudtaget inte ”stöta” på vanligt sätt, ty den bygger på det ”*stöd*” som bourgeoisin får av den *andra* regeringen, arbetardeputerades sovjet, och denna regering är den enda möjliga revolutionära regering, som direkt ger uttryck åt arbetar- och bondemajoritetens medvetenhet och vilja. En högre och bättre regeringstyp än arbetar-, lantarbetar-, bonde- och soldatdeputerades sovjeter har mänskligheten inte frambragt och har vi hittills inte känt till.

För att bli en makt måste de medvetna arbetarna vinna över majoriteten på sin sida: *så länge* våld inte sätts in mot massorna, finns det ingen annan väg till makten. Vi är inte blanquister, inte anhängare av att en minoritet skall erövra makten. Vi är marxister, anhängare av proletariatets klasskamp mot den småborgerliga yran, mot chauvinism och fosterlandsförsvar, mot frasen, mot beroende av bourgeoisin.

Låt oss bilda ett proletärt kommunistiskt parti; bolsjevismens bästa anhängare har redan skapat elementen till ett sådant; låt oss sluta oss samman för proletärt klassarbete – och från proletärerna, från *de fattigaste* bönderna kommer då allt fler och fler att ställa sig på vår sida. Ty *livet* kommer att med varje dag krossa de småborgerliga illusionerna hos ”socialdemokraterna”, hos dessa Tjcheidze, Tsereteli, Steklov etc, hos ”socialistrevolutionärerna” och småborgarna av ännu ”renare” vatten etc, etc.

Bourgeoisin är för bourgeoisins envælde.

De medvetna arbetarna är för arbetar-, lantarbetar-, bonde- och soldatdeputerades sovjeters envælde – ett envælde förberett inte genom äventyr utan genom den proletära medvetenhetens *upplysning*, genom dess *frigörande* från bourgeoisins inflytande.

Småbourgeoisin – ”socialdemokraterna”, socialistrevolutionärerna etc, etc vacklar och *hindrar* därmed denna upplysning, detta frigörande.

Det är detta faktiska, *klassmässiga*, styrkeförhållande, som bestämmer våra uppgifter.

Pravda nr 28 den 9 april 1917

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 31, s 145-148